

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 8. veljače 2012.

[\[Video\]](#)

Isusova molitva uoči smrti

Biblijski ulomak: Mk 15, 25-26. 33-34.37

Draga braćo i sestre, danas želim razmišljati s vama o Isusovoj molitvi uoči smrti, zadržavajući se na onome što nam o tome govore sveti Marko i sveti Matej. Dvojica evanđelista prenose Isusovu molitvu na samrti ne samo na grčkom jeziku, na kojem je njihovo izvješće napisano, već, zbog važnosti tih riječi, također u mješavini hebrejskog i aramejskog. Na taj su način oni prenijeli ne samo sadržaj te molitve, već čak i to kako je ona zvučala iz Isusovih usta. Istodobno, oni su nam opisali držanje onih koji su bili nazočni raspeću, koji nisu shvatili – ili nisu željeli shvatiti – tu molitvu. Tako sveti Marko, kao što smo čuli, piše: "O devetoj uri povika Isus iza glasa: 'Eloi, Eloi lama sabahtani?' To znači: 'Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?'" (15, 34). U strukturi izvješća, molitva, Isusov vapaj uzdiže se na vrhuncu trosatne tame koja se, od podneva pa sve do tri popodne, spustila na čitavu zemlju. Ta su tri sata nastavak prethodnog vremenskog razdoblja, također u trajanju od tri sata, koje je započelo Isusovim razapinjanjem. Evanđelist Marko nas, naime, izvješćuje da "bijaše devet sati ujutro kad ga razapeše" (usp. 15, 25). Iz svih tih vremenskih naznaka koje nalazimo u izvješću, šest sati koje je Isus proveo na križu podijeljeno je na dva dijela istog vremenskog trajanja.

U prva tri sata, do podneva, smještena su ismijavanja od strane raznih skupina osoba, koje pokazuju svoju skeptičnost, tvrde da ne vjeruju. Piše sveti Marko: "Prolaznici su ga pogrdivali" (15, 29); "Slično i glavari svećenički s pismoznancima rugajući se govorahu jedni drugima: 'Druge je spasio, sebe ne može spasiti!'" (15, 31); "Vrijeđahu ga i oni koji bijahu s njim raspeti" (15, 32). U

iduća tri sata, od podneva "do tri sata popodne", evanđelist govori samo o tmuni koja se spustila na zemlju; čitav je prizor uronjen u tamu, ne spominje se ni što čine osobe ni bilo kakve riječi. Kada se Isus sve više bližio smrti, postojala je samo tama koja se spustila "na čitavu zemlju". Svemir također sudjeluje u tome događaju: tama obavija osobe i stvari, ali i u tom času tame Bog je prisutan, ne napušta. U biblijskoj tradiciji, tama ima dvojako značenje: znak je prisutnosti i djelovanja zla, ali jednako tako tajanstvene prisutnosti i djelovanja Boga koji može raspršiti svaku tamu. U Knjizi Izlaska, na primjer, čitamo: "Nato Jahve reče Mojsiju: 'Ja ću, evo, doći k tebi u gustom oblaku'" (19, 9); kao i "Narod ostane podalje, a Mojsije pristupi gustom oblaku gdje se Bog nalazio" (20, 21). A u govorima iz Knjige ponovljenog zakona, Mojsije pripovijeda: "S usplamtjeloga brda plamen je sukljao do sred neba zamračena tmastim oblakom" (4, 11); vi "čuste glas iz tmine, dok je brdo plamtjelo u ognju" (5, 23). U prizoru Isusova raspeća tmine obavijaju zemlju i to su tmine smrti u koje Sin Božji uranja da, svojim činom ljubavi, donese život.

No vratimo se sada ponovno na izvješće svetog Marka. Pred pogrdama raznih kategorija ljudi, pred tamom koja pada na zemlju, u času u kojem se nalazi pred smrću, Isus krikom svoje molitve pokazuje da, zajedno s teretom trpljenja i smrti u kojoj se čini da vlada napuštenost, odsutnost Boga, on ima punu sigurnost u Očevu blizinu, koji odobrava taj najviši čin ljubavi, potpuno sebedarje, usprkos tome što se, kao u nekim drugim časovima, ne čuje odozgor. Čitajući Evanđelja opaža se kako u drugim važnim trenucima njegova zemaljskog života Isusa prate znakovi Božje prisutnosti i odobravanja njegova puta ljubavi, pa i jasni Božji glas. Tako u događaju koji slijedi krštenje na Jordanu, kada se nebo rastvorilo, zaorile su se Očeve riječi: "Ti si Sin moj, Ljubljeni! U tebi mi sva milina!" (Mk 1, 11). Prilikom preobrazbe, pojava oblaka bila je popraćena riječima: "Ovo je Sin moj, Ljubljeni! Slušajte ga!" (Mk 9, 7). No, u trenutku približavanja Isusove smrti, nastupa tišina, ne čuje se nikakav glas, već je pogled Očeve ljubavi upravljen na dar Sinove ljubavi. Ali koje značenje ima Isusova molitva, onaj krik koji upućuje Ocu: "Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?" Nije li u toj molitvi možda prisutna svijest da je napušten? Riječi koje Isus upućuje Ocu početak su Psalma 22, u kojem psalmist očituje Bogu napetost između vlastitog osjećaja napuštenosti i svijesti o sigurnoj Božjoj prisutnosti usred njegovog naroda. "Bože moj, vičem danju, al'ne odvrćaš; noću vapijem i nema mi počinka. A ipak, ti u Svetišću prebivaš, Nado Izraelova!" (rr. 3-4). Psalmist govori o "vikanju" da time izrazi svu patnju svoje molitve pred Bogom koji je naizgled odsutan: u času tjeskobe molitva se pretvara u krik.

To se zbiva i u našem odnosu s Gospodinom: kada nas snađu teške i bolne situacije, kada se čini da Bog ne čuje, ne smijemo se plašiti povjeriti njemu sav teret koji nosimo u svom srcu, ne smije nas biti strah uputiti njemu svoj bolni vapaj.

Ponavljajući s križa upravo riječi kojima započinje Psalm 22: "Eloi, Eloi lama sabahtani? - 'Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?'" (Mt 27, 46), Isus moli u času krajnje odbačenosti od ljudi, u trenutku napuštenosti; on ipak moli, riječima psalma, sa sviješću o prisutnosti Boga Oca također u tome času u kojem osjeća ljudsku dramu smrti. Ali u nama se javlja pitanje: kako je moguće da jedan tako moćan Bog nije intervenirao da izbavi svoga Sina od tako užasne kušnje? Važno je shvatiti da Isusova molitva nije krik očajnika koji ide ususret smrti niti krik čovjeka koji zna da je

napušten. Isus u tome času ponavlja riječi Psalma 22, psalma izraelskog naroda koji pati i na taj način uzima na sebe ne samo bol svog naroda, već također bol svih ljudi koji trpe pritisnuti teretom zla i, istodobno, nosi sve to srcu samoga Boga sa sigurnošću da će njegov vapaj biti uslišan u uskrsnuću: "krik u najvećoj muci je u isti mah sigurnost u Božji odgovor, sigurnost spasenja – ne samo za samog Isusa, već za 'mnoge'" (Isus iz Nazareta II, 239-240). U toj Isusovoj molitvi sadržani su krajnje pouzdanje i prepuštanje u Božje ruke, također kada se on čini odsutnim, također kada se čini da ostaje u tišini, slijedeći jedan nama nerazumljiv naum. U Katekizmu Katoličke Crkve čitamo: "u svojoj otkupiteljskoj ljubavi, koja ga je uvijek sjedinjavala s Ocem, on je preuzeo nas u našoj udaljenosti od Boga zbog grijeha, tako da je u naše ime mogao reći na Križu: 'Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio'" (br. 603). Njegovo trpljenje je trpljenje zajedno s nama i za nas, ono proizlazi iz ljubavi i već nosi u sebi otkupljenje, pobjedu ljubavi. Osobe prisutne pod Isusovim križem nisu uspjele to shvatiti i misle da je njegov krik molitva upućena Iliji. U potresnom prizoru, oni mu pokušavaju dati piti da bi mu produžili život i provjerili hoće li mu Ilija stvarno doći u pomoć, ali snažni krik okončava Isusov zemaljski život i njihovu želju ostavlja neispunjenom. U posljednjem času, Isus pušta da njegovo srce izrazi bol, ali, istodobno, daje da na vidjelo izađe osjećaj Očeve prisutnosti i slaganje s njegovim naumom spasenja za ljudski rod. I mi se nalazimo uvijek i iznova pred "sadašnjošću" trpljenja, Božje šutnje – iskazujemo to toliko put u svojoj molitvi – ali se nalazimo također pred "sadašnjošću" uskrsnuća, odgovora Boga koji je preuzeo na se naše patnje, da ih nosi zajedno s nama i dadne nam čvrstu nadu da će one biti pobijedene (usp. Enc. Spe salvi, 35-40).

Dragi prijatelji, u molitvi nosimo Bogu svoje svakodnevne križeve, sa sigurnošću da je on prisutan i da nas sluša. Isusov nas krik podsjeća da se u molitvi moramo izdići iznad granica svoga "ja" i svojih problema i otvoriti se potrebama i trpljenjima drugih ljudi. Neka nas molitva umirućeg Isusa na križu nauči moliti s ljubavlju prema mnoštvu braće i sestara koje osjećaju teret svakodnevnog života, koji prolaze kroz teške trenutke, koji su u boli, koji nemaju riječi utjehe, da bi i oni uzmgli osjetiti ljubav Boga koji ne napušta.

Papin apel:

Posljednjih je tjedana val hladnoće i velike studeni pogodio neke krajeve Europe prouzročivši silne nedaće i goleme štete. Želim izraziti svoju blizinu pučanstvima pogođenim tako snažnim vremenskim neprilikama te pozivam na molitvu za žrtve i članove njihovih obitelji. Istodobno potičem sve na solidarnost da bi se velikodušno pružila pomoć osobama kušanim tim tragičnim događajima.

Copyright © Dicastero per la Comunicazione - Libreria Editrice Vaticana